

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Кіровоградської** області щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2021 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Кіровоградської області в IV кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Кіровоградської області у IV кварталі 2021 року свідчать, що респонденти продовжують очікувати **зменшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та негативно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств** у наступні 12 місяців. Прогнозується подальше зростання інфляції та девальвація національної валюти.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні вищими темпами:** баланс відповідей – «мінус» 25.0% (одні з найгірших очікувань серед регіонів) (у попередньому кварталі – «мінус» 8.3%) (графік 1). У цілому по Україні респонденти очікують зростання обсягів виробництва товарів і послуг (баланс відповідей – 8.3%);
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** 50.0% респондентів очікують, що зростання цін перевищить 7.5% (у попередньому кварталі – 41.5%), у цілому по Україні – 61.3%. **Головним чинником інфляції** респонденти продовжують називати витрати на виробництво (графік 2);
- **подальшу девальвацію національної валюти:** 50.0% респондентів очікували знецінення гривні відносно долара США (у попередньому кварталі – 58.3%), у цілому по Україні – 72.2%;
- **погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – «мінус» 8.3% (у попередньому кварталі – 0.0%) (таблиця). У цілому по Україні респонденти очікують поліпшення фінансово-економічного стану підприємств – 9.7%;
- **обсяги реалізації виробленої продукції на поточному рівні** третій квартал поспіль: баланс відповідей – 0.0% (таблиця). У цілому по Україні очікується зростання обсягів реалізації: баланс відповідей – 21.8%;
- **зростання інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар** нижчими темпами: баланс відповідей – 9.1% (у попередньому кварталі – 16.7%). Водночас респонденти очікують **скорочення інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт:** баланс відповідей – «мінус» 8.3% (як і в III кварталі 2021 року). У цілому по Україні очікується зростання обсягу інвестицій: баланси відповідей – 19.1% та 6.9% відповідно;
- **зменшення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 16.7% (у попередньому кварталі – «мінус» 8.3%). У цілому по Україні прогнозується помірне зростання кількості працівників – 2.9% (графік 4);
- **зростання цін на товари/послуги, що купуються, значно вищими темпами** (баланс відповідей – 100.0%), ніж на **товари/послуги власного виробництва** (баланс відповідей – 63.3%) (у попередньому кварталі – 100.0% та 58.3% відповідно (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на енергоносії, сировину та матеріали, попит на власну продукцію та вартість трудових ресурсів (графік 7);
- **значне прискорення зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 58.3% та 83.3% (у попередньому кварталі – по 41.7%) (графіки 6 і 4).

Занадто високі ціни на сировину, матеріали та енергоносії разом із обмеженістю виробничих потужностей (вплив чинника посилюється) респонденти назвали **головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво** (графік 5).

Потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом залишаться без змін (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам у національній валюті. За оцінками респондентів, умови доступу до банківських кредитів останнім часом пом'якшилися (графік 9). Основними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називають занадто високі ставки за кредитами та невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконати боргові зобов'язання (графік 10).

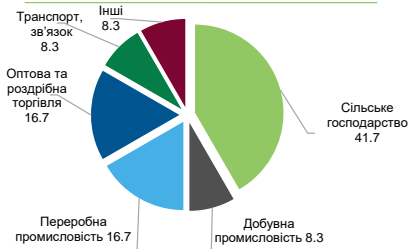
Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 98.1%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

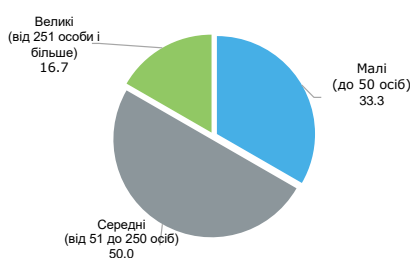
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств** оцінюється як **добрий:** баланс відповідей – 8.3% (у попередньому кварталі – 16.7%), у цілому по Україні баланс відповідей – 7.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва** збільшився і є **вищий, ніж нормальний:** баланс відповідей – 12.5% (у попередньому кварталі – 11.1%);
- **ресурси виробничих потужностей зменшилися.** Підприємствам області потрібно залучати додаткові виробничі потужності для задоволення неочікуваного збільшення попиту: баланс відповідей – «мінус» 9.1% (у III кварталі 2021 року – 0.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

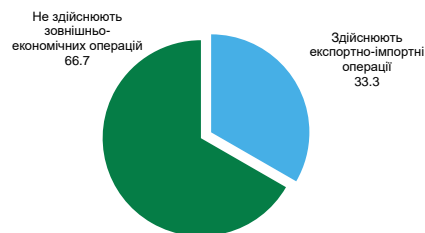
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

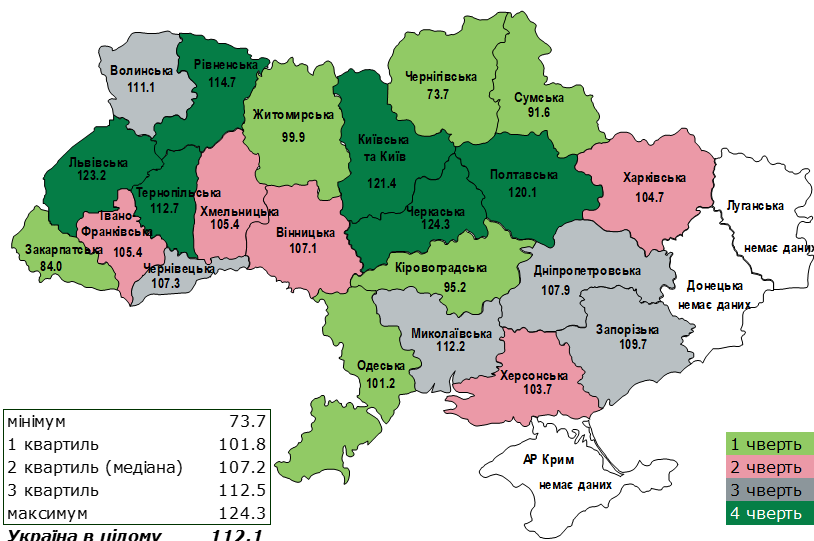

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- час проведення – 08 – 26 листопада 2021 року;
- опитано всього 12 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

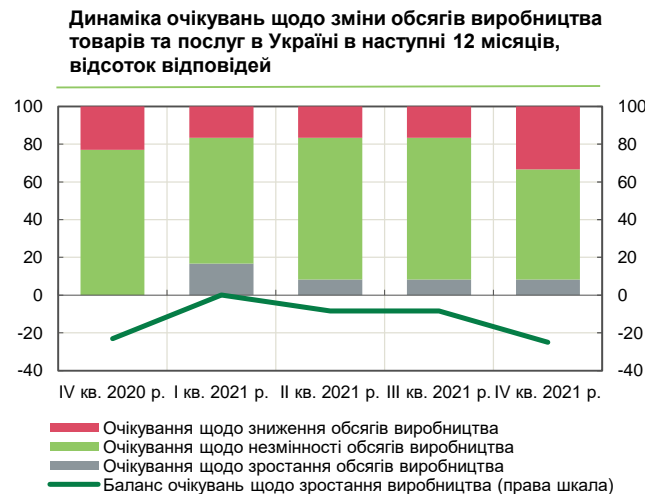
*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Кіровоградської області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	-8.3	-8.3	25.0	0.0	-8.3
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	-7.7	-8.3	0.0	0.0	0.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-30.8	-25.0	-33.3	-8.3	-8.3
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-23.1	-8.3	-33.3	16.7	9.1
кількості працівників	-30.8	0.0	-16.7	-8.3	-16.7

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

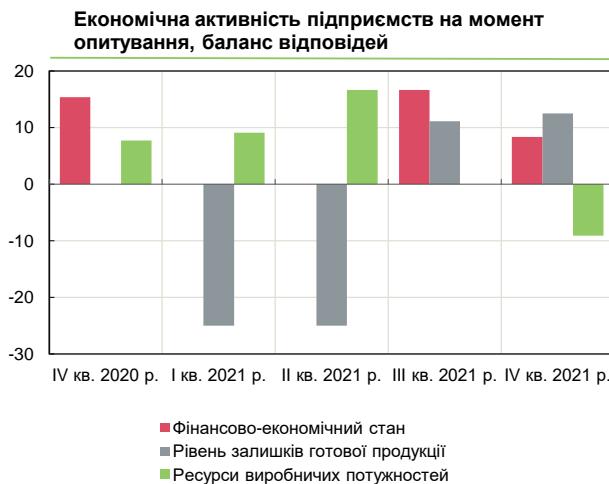
Графік 1

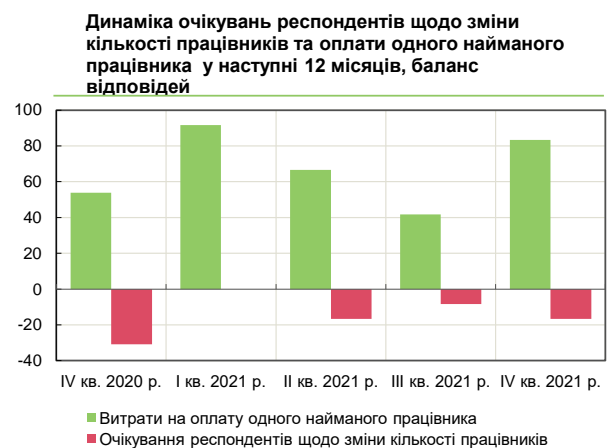
Графік 2

Графік 3

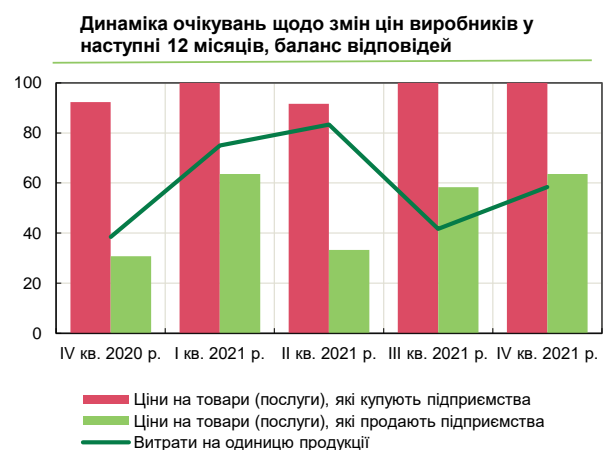
Графік 4

Графік 5

Графік 6

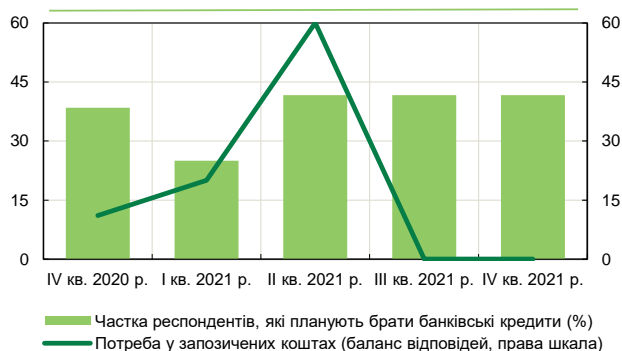
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

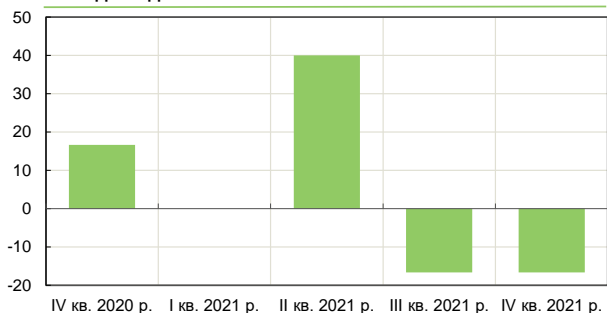
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

